

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YOSHLAR BANDLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI

Haydarova Gulnozaxon

TDSHU Iqtisodiyot yo‘nalishi 1-kurs talabasi

gulnozahaydarova008@gmail.com

Ilmiy rahbar: katta o‘qituvchi, (PhD) Kambarova Sh.M

Annotatsiya: *Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida yoshlar bandligini oshirish masalalari tahlil qilingan. Zamonaviy axborot texnologiyalari, sun‘iy intellekt va internet platformalarining mehnat bozoriga ta‘siri yoritilgan. Shuningdek, O‘zbekistonda yoshlarni ish bilan ta‘minlash bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlar hamda mavjud muammolar ko‘rib chiqilgan.*

Kalit so‘zlar: *raqamli iqtisodiyot, yoshlar bandligi, mehnat bozori, IT texnologiyalar, sun‘iy intellekt.*

WAYS TO INCREASE YOUTH EMPLOYMENT IN THE DIGITAL ECONOMY

Khaidarova Gulnozaxan

1st year student of the department of economy,

Tashkent State University of Oriental Studies

gulnozahaydarova008@gmail.com

Scientific supervisor: senior lecturer, (PhD) Kambarova Sh.M.

Abstract: *This article analyzes the issues of increasing youth employment in the context of the digital economy. It highlights the impact of modern information technologies, artificial intelligence, and internet platforms on the labor market. It also examines ongoing reforms in Uzbekistan aimed at ensuring youth employment, as well as existing challenges in this field.*

Keywords: *digital economy, youth employment, labor market, IT technologies, artificial intelligence*

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЗАНЯТОСТИ МОЛОДЕЖИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Хайдарова Гулнозахон

студентка 1-го курса факультета экономики ТГУВ

gulnozahaydarova008@gmail.com

Научный руководитель: старший

преподаватель, (PhD) Камбарова Ш.М

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы повышения занятости молодежи в условиях цифровой экономики. Освещается влияние современных информационных технологий, искусственного интеллекта и интернет-платформ на рынок труда. Также анализируются проводимые в Узбекистане реформы по обеспечению занятости молодежи и существующие проблемы в данной сфере.

Ключевые слова: цифровая экономика, занятость молодежи, рынок труда, IT-технологии, искусственный интеллект.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo iqtisodiyotida katta o'zgarishlar yuz bermoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarning rivojlanishi iqtisodiyotning deyarli barcha sohalariga ta'sir qilmoqda. Hozirgi vaqtda internet, sun'iy intellekt, elektron tijorat va masofaviy ish tizimlari kundalik hayotning muhim qismiga aylanib ulgurdi. Shu sababli "raqamli iqtisodiyot" tushunchasi tobora keng qo'llanilmoqda. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi mehnat bozorida ham muhim o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Avvallari an'anaviy kasblar ko'proq talab qilingan bo'lsa, bugungi kunda IT mutaxassislari, grafik dizaynerlar, dasturchilar, marketologlar va internet orqali xizmat ko'rsatuvchi kasblarga ehtiyoj ortmoqda. Bu esa yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Yoshlar bandligi masalasi har qanday davlat uchun muhim hisoblanadi. Chunki yoshlar jamiyatning eng faol qatlamidir. Ularning bilimli, zamonaviy kasblarni egallagan va ish bilan ta'minlangan bo'lishi mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli O'zbekistonda ham yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularni kasbga o'qitish hamda bandligini ta'minlash bo'yicha turli dasturlar amalga oshirilmoqda. So'nggi yillarda mamlakatimizda IT sohasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratildi. IT Park faoliyatining kengayishi, yoshlar uchun bepul o'quv kurslarining tashkil etilishi, raqamli xizmatlarning rivojlanishi buning yaqqol misoli hisoblanadi. Ayniqsa, yoshlarning zamonaviy kasblarni egallashi bugungi davr talabi bo'lib qolmoqda.

ASOSIY QISM

Raqamli iqtisodiyot deganda iqtisodiyotning internet, axborot texnologiyalari va elektron tizimlar asosida faoliyat yuritishi tushuniladi. Hozirgi kunda ko'plab xizmatlar elektron shaklga o'tmoqda. Masalan, onlayn savdo, elektron to'lov tizimlari, masofaviy ta'lim va internet orqali ishlash tizimlari bunga misol bo'la oladi. Raqamli iqtisodiyotning asosiy afzalliklaridan biri vaqt va mablag'ni tejashidir. Chunki ko'plab ishlarni internet orqali amalga oshirish mumkin. Bu esa ish unumdorligini oshiradi. Shu bilan birga yangi ish o'rinlari ham yaratiladi. Bugungi kunda ko'plab yoshlar internet orqali daromad topmoqda. Masalan, grafik dizayn, dasturlash, tarjimonlik, SMM xizmatlari, videomontaj va kopirayting kabi yo'nalishlar orqali ishlayotgan yoshlar soni ortib bormoqda. Ayniqsa, freelancing tizimi yoshlar

orasida ommalashmoqda. Freelancing — bu internet orqali masofadan turib ishlash tizimi hisoblanadi. Bu tizim orqali inson istalgan joyda turib faoliyat olib borishi mumkin. Hozirgi kunda Upwork, Fiverr va Freelancer kabi platformalarda o'zbekistonlik yoshlar ham faol ishlamoqda. Raqamli iqtisodiyot nafaqat iqtisodiy rivojlanishga, balki insonlarning turmush tarziga ham katta ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, pandemiya davrida masofaviy ish va onlayn xizmatlarning ahamiyati yanada oshdi. Bu esa raqamli texnologiyalarning naqadar muhim ekanligini ko'rsatdi.

Yoshlar bandligi masalasi bugungi kunda dunyo davlatlari oldidagi muhim muammolardan biri hisoblanadi. Sababi har yili mehnat bozoriga juda ko'p yoshlar kirib kelmoqda. Ularni ish bilan ta'minlash esa katta mas'uliyat talab qiladi. O'zbekistonda aholining katta qismini yoshlar tashkil qiladi. Shu sababli yoshlar bandligini ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda yoshlarni tadbirkorlikka jalb qilish, kasb-hunarga o'qitish va zamonaviy yo'nalishlarda bilim berishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Lekin ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, ayrim yoshlarning zamonaviy kasblar bo'yicha bilim va ko'nikmalari yetarli emas. Ba'zi hududlarda internet sifati pastligi ham raqamli ishlash imkoniyatlarini cheklaydi. Bundan tashqari, oliy ta'limni tamomlagan ayrim yoshlarning mutaxassisligi bo'yicha ish topishda qiyinchiliklarga duch kelayotgani ham kuzatilmoqda. Bugungi mehnat bozorida nafaqat diplom, balki amaliy ko'nikmalar ham muhim ahamiyatga ega. Shu sababli yoshlar zamonaviy kasblarni o'rganishga harakat qilishi kerak. Ayniqsa, xorijiy tillarni bilish va IT ko'nikmalariga ega bo'lish katta ustunlik beradi.

Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi bilan birga ayrim muammolar ham yuzaga kelmoqda. Eng asosiy muammolardan biri — ayrim yoshlarning zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bo'yicha bilimlari yetarli emasligidir. Bundan tashqari, internet xavfsizligi masalasi ham dolzarb bo'lib qolmoqda. Chunki internet orqali ishlash jarayonida firibgarlik holatlari ham uchrab turadi. Shu sababli yoshlar internet madaniyati va xavfsizlik qoidalarini yaxshi bilishi kerak. Yana bir muammo — hududlar o'rtasidagi raqamli tafovutdir.

Ayrim chekka hududlarda internet sifati pastligi sababli yoshlarning raqamli imkoniyatlardan to'liq foydalanishi qiyinlashmoqda. Shuningdek, ayrim yoshlar vaqtini ijtimoiy tarmoqlarda samarasiz o'tkazmoqda. Holbuki, internetdan foydali maqsadlarda foydalanish orqali bilim olish va daromad topish imkoniyatlari juda ko'p. Yoshlar bandligini oshirish uchun avvalo ta'lim sifatini yaxshilash muhim hisoblanadi. Ayniqsa, maktab va oliy ta'lim muassasalarida IT yo'nalishlariga ko'proq e'tibor qaratilishi kerak. Shuningdek, yoshlar uchun bepul o'quv kurslarini ko'paytirish foydali bo'ladi.

Dasturlash, grafik dizayn, marketing va xorijiy tillar bo'yicha zamonaviy kurslarning tashkil etilishi yoshlarning imkoniyatlarini oshiradi. Internet infratuzilmasini rivojlantirish ham muhim masalalardan biridir. Chunki sifatli internet

raqamli iqtisodiyotning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Bundan tashqari, yoshlarni tadbirkorlikka jalb qilish va startap loyihalarni qo'llab-quvvatlash kerak. Bu esa yangi ish o'rinlari yaratilishiga yordam beradi. Yoshlar internetdan to'g'ri foydalanishni o'rganishi ham muhim hisoblanadi. Internet nafaqat hordiq chiqarish vositasi, balki bilim va daromad manbai ekanligini tushunish kerak.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, raqamli iqtisodiyot bugungi kunda iqtisodiyotning muhim qismiga aylanib bormoqda. Bu jarayon mehnat bozoriga ham katta ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, yoshlar uchun yangi imkoniyatlar paydo bo'lmoqda. O'zbekistonda yoshlar bandligini oshirish va IT sohasini rivojlantirish bo'yicha muhim ishlar amalga oshirilmoqda. Biroq zamonaviy bilim va ko'nikmalarni rivojlantirish, internet infratuzilmasini yaxshilash hamda yoshlarni zamonaviy kasblarga o'qitish masalalariga yana ham ko'proq e'tibor qaratish lozim. Kelajakda raqamli iqtisodiyot yanada rivojlanadi. Shu sababli yoshlar zamonaviy texnologiyalarni o'rganishi va o'z ustida muntazam ishlashi muhim hisoblanadi. Chunki bugungi davr raqobat va bilim davri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risidagi PF–158-son Farmoni. 2023-yil 11-sentabr. – Toshkent.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF–60-son Farmoni. “2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida”. 2022-yil 28-yanvar. – Toshkent.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O'zbekiston” nashriyoti, 2021. – 464 b.
4. Abdurahmonov Q.X. Raqamli iqtisodiyot asoslari. – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2021. – 256 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi rasmiy ma'lumotlari, 2024-yil. Statistika agentligi rasmiy sayti
6. IT Park Uzbekistan rasmiy ma'lumotlari va hisobotlari. IT Park Uzbekistan rasmiy sayti
7. Vinuesa R., Azizpour H. va boshqalar. “The role of artificial intelligence in achieving the Sustainable Development Goals” // Nature Communications, 2020. – Vol. 11. – pp. 1–10.
8. Wu J., Guo S., Huang H. Information and Communications Technologies for Sustainable Development Goals: State-of-the-Art, Needs and Perspectives // IEEE, 2018. – pp. 1–15.
9. Stone P., Brooks R. va boshqalar. Artificial Intelligence and Life in 2030. Stanford University, 2022. – pp. 5–27.

10. Moallemi E.A. va boshqalar. “Early systems change necessary for catalyzing long-term sustainability in a post-2030 agenda” // Nature Sustainability, 2021. – pp. 1–12.